

A. Haava nim Pala Kooli lasteaia arengukava 2015 - 2019

SISUKORD

SISSEJUHATUS	3
1. LASTEAIA HETKEOLUKORD	5
1.1 Lapsed	5
1.2 Personal	6
1.3 Materiaal-tehniline baas	6
2. ÕPPEKORRALDUS.....	8
2.1 Tugistruktuurid.....	9
2.2 Huvitegevus.....	10
3. PALA LASTEAIA EESMÄRGID	16
3.1 Missioon	17
3.2 Visioon	18
4. ARENGUSUUNAD	19
5. PALA LASTEAIA ARENDAMISE PÕHIMÕTTED	20
6. ÜLDISED ARENGUEESMÄRGID JA TEGEVUSED	21
7. SWOT ANALÜÜS	23
7.1 Tugevused	23
7.2 Nõrkused	23
7.3 Võimalused.....	24
7.4 Ohud.....	24
7.5 SWOT- analüüsist lähtuvalt võimalikud meetmed hariduse arendamiseks:	24
8. ARENGUKAVA ÜLEVAATAMISE JA UUENDAMISE KORD.....	25
9. TEGEVUSKAVA 2015 - 2019	25

SISSEJUHATUS

Lasteaia arengukava on dokument, mis kajastab lasteaia kollektiivi ja omaniku visiooni lasteaia arengusuundade ja eripära kohta.

A. Haava nim Pala Kooli lasteaed (edaspidi Pala lasteaed) arengukava aastateks 2015-2020 (edaspidi arengukava) lähtub Pala valla arengukavast ning jätkab uute arengusuundade edasiarendamist, arvestades muutuvat hariduskeskkonda. Arengukava koostamisel analüüsiti Pala lasteaia hetkeolukorda, samuti arvestati Vabariigi Valitsuse poolt kinnitatud või menetlemisel olevate hariduse arengut reguleerivaid dokumente.

Eesti hariduspoliitika prioriteet on kvaliteetse hariduse tagamine ja haridusasutuse tegevuse kvaliteedi kindlustamine.

Arengukava koosneb sissejuhatuses, Pala lasteaia olukorda, tulevikuväljavaateid ja soovitud muutuste saavutamise tarvis strateegilisi tegevusi käsitlevatest peatükkidest ja tegevuskavast.

Olulised märksõnad on õppimine, arenemine, eri huvipoolte kaasamine, suunatus tulevikku, terviklikkus ja süsteemsus.

Arengukava valmis A. Haava nim Pala Kooli ja lasteaia ning Pala vallavalituse koostöös.

Pala lasteaia õpetajad ja kooli hoolekogu, kuhu kuulub ka üks lasteaia esindaja, selgitasid välja lasteaia arengut soodustavad ja takistavad tegurid.

Pala Lastepäevakodu, tol ajal nimega „Linnupesa“ avati 15.sept. 1881.a.

Algul töötas lasteaias 2 rühma – sõimerühm ja aiarühm. Aasta pärast lisandus veel üks aiarühm.

Lasteaias töötasid esialgu kasvatajatena noored keskharidusega inimesed. Lasteaial oli suur personal: töötas majanduslajuhataja, kokad, meditsiiniõde.....

1994. aastal liideti Pala lasteaed Pala Põhikooliga ning lasteaed muutus Põhikooli ettevalmistusrühmaks. Lasteaia majja toodi üle kooli algklassid. 1999.a. kui koolil valmis juurdeehitus koos suure võimlaga, lahkusid lasteaia ruumidest kooli klassid ning lasteaed töötas edasi 2 aiarühmaga. Lasteaia majas toimusid poiste tööõpetuse tunnid.

2001.a. lõpuks oli lasteaias 2 rühma 28 lapsega. Laste arv tõusis järsult aasta keskel ning lasteaia kohtade nappus ilmnes juba 2003.a.

2005.a. liideti lasteaia osa ametlikult kooliga ning asutuse nimeks sai A. Haava nim Pala Kool.

Aasta aastalt hakati lasteaiamaja ka remontima. Rühmaruumides teostati kapitaalremont. Ilusaks muutus maja välisilme ning õueala. Lasteaia õuel on kaasaegne mänguväljak, kus võivad mängimas käia kõik valla lapsed.

2007.a. aprillis avati vastremonditud sõimerühm.

Lasteaias on kokku 50 kohta.

2010. a. valmisid kapitaalremonditud koridorid abiruumidega ning saal laulutundideks, väiksemateks üritusteks, liikumis- ja tantsutundideks.

Pala lasteaed on pikkade tradistioonidega. Tihti toimub nii lasteaiasiseseid üritusi kui ka maakondlikke. Lasteaed on korraldanud ühisüritusi: jõulupeod, vanavanemate päevad, emadepäeva kontserdid, spordipäevad, ekskursioonid, matkad, tervisepäevad, olümpianädal, näitemängupäevad, väljasõidud isade ja vanaisadega. Oleme esinenud lastega maakondlikul, vabariiklikul ning valla sisestel tantsupidudel.

Lasteaia töötajad on korraldanud Mustvee regiooni ning kihelkonna lasteaedade spordipäevi ja näitemängupäevi Palal.

Pala lasteaed on varustatud kvalifitseeritud kaadriga, mis loob head tingimused õppe- ja kasvatustööks.

Meie kõikide ühine eesmärk on säilitada arenemisvõimeline lasteaed.

1. LASTEAIJA HETKEOLUKORD

1.1 Lapsed

Pala lasteaed teenindab Pala valla lasteaiaaegseid lapsi. Teeninduspiirkonnaks on kinnitatud Pala valla haldusterritoorium. Viimastel aastatel Pala Kooli lasteaiaas hakanud järjest rohkem käima teiste valdade ja linnade lapsi.

Lasteaiaas töötab 3 rühma: 2 liitühma (5 – 7-aastaste ja 3 - 5aastaste lastega) ja söimerühm (1 - 3-aastaste lastega). rühmas on kohti 18-le lapsele. Käesoleval õppeaastal 05.09.2014 seisuga on Pala lasteaiaas 33 last : söimes 5 last, keskmises liitühmas 11 last ja vanemas liitühmas 17 last. 2015.a. sügisel lähevad kooli 8 last.

Laste sündivus on Pala vallas aasta – aastalt vähenenud. Järgneva viie aasta jooksul prognoositakse kooliminevate laste arvuks vanemasse liitühma:

2014/2015	8
2015/2016	9
2016/2017	5
2017/2018	4
2018/2019	3

Siiani on kõik valla piires elavad kooliminevad lapsed 100 % käinud lasteaia vanemas rühmas kooliks ettevalmistust saamas.

Lasteaia haldamine on omavalitsuse kohustus. Ettevõtlus on vallas vähe arenenud, inimeste tööhõive on väike, mistõttu laekub ka vähe makse. Vaatamata sellele on Pala vald siiski suutnud lasteaeda renoveerida, kaasajastada ja on viinud lasteaia hoone ja ruumid tervisekaitse nõuetele vastavusse ning varustanud võimaluse piires uuemate vahenditega. Valla geograafiline asukoht on ebasoosiv nii ettevõtluse kui ka noorte perede jaoks, kes vajaksid korralikku tööd koha peal. Paljud lapsevanemad käivad tööl kodust kaugemal: Tartus, Soomes, Rootsis ja mujal. Osad pered kolivad oma töökohale lähemale ja viivad ka lapsed sealsesse lasteaeda. Tihti on põhjuseks ka töö alguse ja lõpu kellaeg, sest tihti käiakse vahetustega tööl. Lapse arengu jaoks ei taheta kulutada ja tihti pole see ka võimalik.

20 -30 % lastest on sisse kirjutatud teise valda või linna.

Lasteaia olemasolu on Pala vallas väga oluline.

1.2 Personal

Pala kooli lasteaiaas töötab 8 pedagoogi, 3 abiõpetajat ja majahoidja.

Õpetajad on erialase kõrg- või keskeriharidusega.

8 õpetajat, sh logopeed, liikumis- ja muusikaõpetaja:

5 õpetajat - kõrgem pedagoogiline haridus;

2 õpetajat - pedagoogiline kesk – eriharidus;

1 õpetaja - muu kesk-eriharidus ja lisaks on lõpetatud 360 tunnine alushariduse täiendkoolitus.

1.3 Materiaal-tehniline baas

Pala lasteaed asub Pala alevis looduskauis kohas. Õuealal on seotud omavahel loodus- ja tehisalad. Õues on palju erinevat liiki puid, põõsaid, viljapuid, lillepeenraid, looduslik liumägi talveks, liiklusväljak, mänguväljak, palkmaja, liivakastid jms. Lasteaia ümber on mets, kus on nii valgustatud spordirajad jooksmiseks, suusatamiseks, rattasõiduks, kelgutamiseks kui ka loodusrada vastavate teetähiste ja tahvlitega, tehisjärv, talud oma põldude, loomade, kasvuhoonete ja aedadega, kujundamisjärgus mõisa park. Seda kõike oleme saanud kasutada oma matkadel, spordipäevadel, teemapäevadel ja muudel üritustel.

Lasteaed on viimaste aastatega järjest parendanud oma maja sise- ja välisilmet ning õueala. Maja üld- ja õppeotstarbelised ruumid on puhtad, soojad ja vastavad kaasaja nõuetele. Lasteaiarühmade kasutuses olevad ruumid on koostöös pidaja, hoolekogu ja Tervisekaitsetalitusega täielikult renoveeritud. Lasteaiahoone on soojustatud ning kaetud voodriga.

Lasteaed on saanud rahalist toetust erinevatest projektidest. Enamus väikeprojekte hõlmab küll vaid üritustega seonduvat ja ei puuduta materiaalsel baasi, kuid tihe koostöö vallaga tagab võimaluse piires ja hästi planeerides materiaalse baasi arendamist.

Rahandusministeeriumi sihtfinantseeringust saadi rahaline kate lasteaia liiklusväljaku rajamiseks 2013.a. ja sõimerühma täielik kapitaalremont 2007.a. Kultuurkapitali toetusega saadi kogu rahvatantsu rühmale rahvariided. Hasartmängumaksu Nõukogust taotledes laekusid materiaalsed vahendid lasteaia saali, koridoride ja abiruumide kapitaalremondiks. KIK toetas lehtpõõsaheki taimede soetamist ümber lasteaia territooriumi.

Koostöös Pala spordiklubiga saadi vahendid multifunktsionaalsele laste mänguväljakule lasteaia õuealal. Palju on toetanud Pala vald oma eelarvest.

Ka edaspidi kavatseb õppeasutus taotleda rahalisi vahendeid lasteaia õpikeskkonna kujundamiseks erinevatest projektidest koostöös valla erinevate distantside ja ühingutega (spordiklubi, MTÜd, Pala vald, kool).

Lasteaia infotehniline baas vajab arendamist ning uuendamist, et võimaldada personali töö efektiivsemaks muutmist. Seeõttu on lasteaed seadnud eesmärgiks lähiaastatel arvutipargi laiendamise ning internetiühenduse kõikidesse rühmadesse. Vaja on ka kõiki lisasid arvutite juurde (internet, erinevad programmid). Kõigil õpetajatel on arvuti kasutamisoskus olemas. Siiani tehakse vajaminevad kirjalikud tööd iga õpetaja kodus või siis õppealajuhataja arvutil lasteaias. See tekitab õpetajale lisatööd, mis ei mahu kindlaks määratud tööaja sisse.

Suuremaid uuendusi tehti:

- lasteaia õueala piirav hekk rajati 2005. a kevadel KIK-ist taotletud vahenditega;
- 2006.a. valmis multifunktsionaalne avatud mänguväljak kogu valla lastele;
- 2007. aastal remonditi ja avati sõime rühm;
- 2009 – 1010 teostati kapitaalremont koridoris, abiruumides ja vanas sööklas, millest ehitati väike saal laulu-, tantsutundideks ja liikumiseks;
- 2013 asfalteeriti lasteaia õueala üks osa ja rajati sinna liikluslinnak, rühmaruumides teostati sanitaarremont;
- 2014 uuendati kogu maja välisfassaadi, paigaldati uus vihmaveetorustik, soojustati maja vundament;
- järjepidevalt uuendatakse ja kohendatakse õueatraksioone ning parendatakse kogu õueala välisimet;
- 2010 on kogu maja viidud üle maaküttele;
- rühmaruumide valgustus vastab Eestis kehtivatele nõuetele;
- 2013 hinnati Pala lasteaed Jõgevamaa lasteaedade hulgast „Kaunis kodu 2013“ laureaadiks.

2. ÕPPEKORRALDUS

Õppekava aluseks on võetud alushariduse riikliku õppekava projekt. Pala lasteaia õppekava ülesandeks on süstematiseerida õppekasvatustöö sisu, määratleda lähemad ja kaugemad eesmärgid ning nende realiseerimise viisid ja meetodid. Õppekava peab tagama laste igakülgse arengu, mille lõppeesmärk on koolivalmidus, mis sisaldab endas sotsiaalset, vaimset ja füüsilist küpsust vastaval tasemel.

Õppekavas on välja toodud erinevate kasvatusalade taotlused, kasvatusel põhinevad printsiibid, tööviisid ja meetodid, hindamine, traditsioonilised üritused, teemade jaotus ja käsitlemise ulatus, ainekavad ning eeldatavad teadmised ja oskused õppeperioodi lõpuks. Ainekavades on välja toodud antud aine eesmärgid, õppesisu, vajadusel kasutatav õppematerjal, õppetegevuse jaotus kuude või teemade osade kaupa ning õpitulemus, milleni peaks jõudma lasteaia lõpetamisel. Üldosale toetudes ja õppekavast lähtudes koostatakse nädala plaan. Nädala plaanis kajastuvad konkreetsed õpiülesanded erinevates tegevuspaikades, mis integreeritult haaravad kõiki tegevusvaldkondi.

Pala lasteaias tegutseb kolm rühma: 2 liitrühma, kus käivad 5 – 7- ja 3 - 5aastased lapsed ja sõimerühm 1 -3aastaste lastega. Liitrühmades on kohti kokku 36 ja sõimerühmas 14.

Laste vähesusest tingituna on meie rühmad koostatud erivanusega lastest. Erivanusega laste rühmas õpivad lapsed loomuliku arengu kaudu, kuna oma mängudes ja suhtlemistes lapsed abistavad, täiendavad ja rikastavad vastastikku üksteist. Samaealistel lastel on sarnased soovid ja vajadused. Erivanusega laste rühmas saavad vanemad lapsed aidata nooremaid kaaslasi, nii õpivad lapsed arvestama rühma ja üksiku isiku vajadusi. Väikelaps on oma olemuselt uurija, avastaja, iseõppija. Laps tegutseb selle nimel, et muuta iseennast, kasvada ja areneda.

Tegevustes pööratakse tähelepanu laste individuaalsusele, arengutempole, käelisele tegevusele, mängu oskuse arendamisele, lugemis- ja arvutamisoskuse arendamisele, võrdlemisele, uurimisele ja vaatlusele.

Integreeritakse erinevaid valdkondi: mängu ja lugemist, matemaatikat; käelisi tegevusi mina ja keskkonnaga; liikumist ja muusikat; matemaatikat mina ja keskkonnaga.

Arendatakse lugemisoskust, võrdlemist, arvutamist, joonistamisoskust erinevate vahenditega, meisterdamisoskust, loovust, fantaasiat. On võimalus ka valiktegevusteks: mängimine, näitlemine, käeline tegevus, laulmine, rahvatants, liikumine.

2.1 Tugistruktuurid

Erivajadustega laps on laps, kelle võimetest, tervises seisundist, keelelisest ja kultuurilisest taustast ning isiksuseomadustest tingitud arenguvajaduste toetamiseks on vaja teha muudatusi või kohandusi lapse kasvukeskkonnas (mängu- ja õppevahendid, ruumid, õppe- ja kasvatusmeetodid jm) või rühma tegevuskavas.

Erivajadustega lapse, sealhulgas andeka lapse arengu toetamine lasteaias on meeskonnatöö, mille toimimise eest vastutab lasteasutuse juhataja.

Vajadusel koostavad rühma pedagoogid õppeaasta algul koostöös logopeedi/eripedagoogi jt spetsialistidega ning lapsevanemaga lapsele individuaalse arenduskava. Vähemalt üks kord õppeaastas tehakse kokkuvõtte individuaalse arenduskava rakendumisest, arengukeskkonna sobilikkusest ning lapse edasistest vajadustest.

Lasteasutus toetab erineva keelelise ja kultuurilise taustaga peret lapsele oma keele ja kultuuri tutvustamisel ning eesti keele ja kultuuri väärtustamisel.

Lapsele, kelle kodune keel ei ole eesti keel, tagatakse eesti keele õpe.

Pala lasteaias omandavad mitte-eesti kodukeelega lapsed eesti keele:

- 1) lõimitud tegevuste kaudu, millele võib lisanduda eesti keele tugiõpe;
- 2) täieliku keelekümluse metoodikat rakendades.

Eesti keele õppe eeldatavate tulemuste kavandamisel arvestatakse nii laste arengutaset, vanust kui ka eesti keele õppe mahtu ning metoodikat.

Kõneravi vajavate laste arv on püsinud 10 piires. Logopeed abistab ka üldisest arengust mahajäävaid lapsi. Aitab liitpuudega last nii kõnes kui ka üldises arengus.

Logopeedilist abi vajavad lapsed selgitab logopeed septembris ja mais. Individuaalselt uuritakse lapsi alates 3,5 eluaastast. Nooremaid lapsi jälgitakse rühmas. Intensiivse kõneravi perioodil saab laps abi 2 korda nädalas, hiljem vastavalt vajadusele.

Lapsed, kellel on individuaalne arengukava, käivad regulaarselt kaks korda nädalas logopeedi juures, muul ajal viibivad rühmas ning nendega tegeleb rühma õpetaja individuaalse arengukava alusel. Erivajadusega lapse puhul võetakse organiseeritud õppe- ja kasvatustegevuse aluseks rehabiliteerimiskava ja nõustamiskomisjoni otsus. Lapse individuaalsetest eripäradest lähtudes koostame individuaalse arenduskava koostöös lapse, lapsevanema, õpetaja ja logopeediga.

Lasteaed teeb koostööd Tartu ja Jõgevamaa Nõustamiskeskustega. Arenguveestlusi viiakse läbi kogu aasta jooksul vastavalt vajadusele.

2.2 Huvitegevus

Lasteaia üritused võimaldavad lastel saada erinevaid kogemusi: hoida elus vanu ja näha uusi traditsioonide kujunemist ning juhtida tähelepanu avatud silmaringile.

Huvitegevust lasteaias koordineerivad juhataja õppe-kasvatustöö alal koostöös kogu personaliga. Ürituste läbiviimisel kaastakse lapsevanemaid, valla teisi asutusi ning külalisesinejaid.

Lasteaias on välja kujunenud oma traditsioonid.

Õppeaasta jooksul käiakse õppereisidel, ekskursioonidel, teatris ja kontsertidel. Samuti korraldatakse kalendritähtpäevadega seotud üritusi. Eesmärk on erinevate tegevuste kaudu positiivse, mitmekesise ja sõbraliku keskkonna loomisele kaasaaitamine ning silmaringi avardamine koolieelses eas. Koostöös lastevanematega toimuvad: isadepäev, lumelinna ehitamine, vanavanemate päev, mardisantimine, teatri külastused, jüriööjooks, näidendi kostüümide valmistamine, rahvatantsuüritused, jõululaat, jõulumeisterdamise päevad.

Traditsioonilised üritused:

	Ürituse nimetus	aeg	hinnang
1.	Sügisene matk	september	Väga hariv ja huvitav
2.	Tervisepäev ja spordipäev lasteaia õuealal	september	Sportlik ja haarav
3.	Mihklipäeva meisterdamine looduslikest vahenditest ja näituse korraldamine	september	Huvitav, näituse väljapanek nii lasteaias, kui Pala kultuurimajas
4.	Maakondlik spordipäev Jõgeval	september	Sportlik, tervislik, tore üritus
5.	Kodavere kihelkonna lasteaedade spordivõistlus karika peale	September Jaanuar mai	Võistlus karika peale, kuid kaotajaid ei ole
6.	Ekskursioon Elistvere Looduskeskusesse	oktoober	Õpiti tundma loomalapsi ja huvitavat kõikide sealsete loomade kohta

7.	Valla raamatukogu külastus /kõik rühmad eraldi	märts, mai, september, detsember oktoober	Tutvustati raamatuaastat, erinevaid lasteraamatud ja saadi teada ja näha muud huvitavat.
8.	Liikluspäev lasteaias / kõik lapsed	oktoober	Maanteeametist propageerimas helkurite kandmist ja ohutut liiklemist.
9.	Tuletõrjepäev lasteaias	oktoober	Lasteaeda külastab Mustvee tuletõrjekomando
10.	Isadepäeva üritus väljasõiduga (Jääaja Keskus, A. Le. Coq, Mustvee piirivalvemaja, Vahur Sepa loeng loomadest jne. /vanema rühma lapsed, isad ja vanaisad	november	Osa võtsid peaaegu kogu rühma lapsed koos isade /vanaisadega.
11.	Isadepäev koos isadega lasteaias saalis /keskmise ja sõimerühm koos isade ja vanaisadega	november	Lõbus, südamlük, kassahaarav, elamusterohke üritus
12.	Mardisantimine	november	Eeskavaga külastatakse koolimaja, sööklat, kultuurimaja, vallamaja
13.	Teatri külastus („Naksitrallid“, Lotte etendused, „Kunskmoor“, „Lumivalgeke“, „Suur kuri hunt“, Hunt ja kolm põrsakest“, „Pöial - Liisi“ jne	3 – 4 korda aastas Jõgeval, Tartus või Rakveres	Huvitavad ja õpetlikud, kultuuriliselt arendavad, esteetilist naudingut pakkuvad etendused.
14	1. advent raamatukogus	detsember	Kultuuriliselt hariv
15.	Jõululised etendused Jõgeval või Tartus („Kuidas päkapikust sai jõulumees“ , „Päkapikkude kodused tegemised“ jne	detsember	Õpetlik ja humoorikas
16.	Koolimajas esinemine oma jõulurepertuaariga	detsember	Esinemisjulgust arendav

17.	Jõulupärastlõuna lastele. Lapsevanemad meisterdavad koos lastega armsaid jõuluehteid / iga rühm eraldi	detsember	Õpetlik, kunstiliselt hariv, koostööd õpetav
18.	Jõululaat lapsevanemate eestvedamisel, kuhu on kaasa haaratud nii lapsed kui töötajad	detsember	Südamlik, sõbralik ja üksteisest hooliv suhtumine, koostööd soodustav
19.	Jõulupidu	detsember	Laulude, luuletuste, tantsude õppimine, proovides käimine, koos õpetajatega esinemine andis lastele julgust ja soovi korrektselt osata ja hästi õpitud edastada oma vanematele.
20.	Talvine spordipäev õues	jaanuar	Lõbus ja aktiivne
21.	Ekskursioon Saare järve äärde. Loomad talvel	jaanuar	Loodusteadlik, teadmisi keskkonnast ja silmaringi arendav retk
22.	Teatrietendused või tsirkus Pala koolimajas, lasteaias või kultuurimajas	läbi aasta kui võimalus avaneb	Lõbusad ja haaravad, õpetliku sisuga, tutvustavad erinevaid muusikariistu või žanreid, õpetavad käitumiskultuuri, arendavad kuulamisoskust
23.	Vastlapäev	veebruar	Traditsiooniline ja meeleolukas üritus
24.	Vallamaja külastamine	veebruar	Lapsed tutvusid sealsete töötajate igapäevatoimingutega.
25.	Vabariigi aastapäeva tähistamine	veebruar	Lapsed kuulasid koolimajas pidulikku aktust
26.	Vanavanemate päev	märts	Traditsiooniline üritus. Lapsed esinevad laulude, luuletuste ja tantsudega, hiljem meisterdatakse koos ja kingitakse vanavanemale enda kujundatud meene.
27.	Koolimajas loodusainete klassi	märts	Looduse vastu huvi äratamine

	külastamine /vanem rühm		
28.	Politseipäev	märts	Operatiivtöötaja tööga tutvumine
29.	Ülestõusmispühade meisterdamise näitus lasteaias	aprill	Näpuosavuse arendamine ja selle eksponeerimine
30.	Maakondlik lasteaedade näitemängude päev	aprill	Meie oleme esitanud: „Pöial – Liisit“ „Hunt ja 7 kitsetalle“, Lumivalgeke, „Punamütsike“, „Tare- tareke“ jpm
31.	Jüriööjooks	aprill	Kaasahaarav ja sportlik ülevallaline üritus
32.	Südamenädala spordipäev	aprill	Tervislik ja sportlik üritus
33.	Kevadine ekskursioon – matk / 28 last Saare järve äärde, Pala mõisa parki, kooli loodusrajale, Elistverre, Kratimaale, Alatskivi looduskooli, Kalevipoja muuseumisse, kohaliku taluniku juurde jm.	mai	Õpetlikud, silmaringi ja vaatlemisoskust arendavad.
34.	Maakonna tantsupidu	juuni	Meeldejääv, armas, südamlük, emotsioone esiletoov, kaua harjutatud kordaminek
35.	Emadepäev	mai	Esinemisoskuste arendamine, esinemisrõõmu nautimine
36.	Spordipäev	mai	Sportlik, kaotamisoskust arendav (kõik ei saa võita, aga ka kaotajaid ei ole).
37.	Lasteaia lõpupidu	mai	Emotsionaalselt meeldejääv üritus
38.	Tervislik toitumine	september	Tervislike eluviiside propageerimine
39.	Lasteakaitsepäev	juuni	Lõbus, sportlik.
40.	Esmaabi koolitus	veebruari	Vajalik ja praktiline

41.	Liikluses käitumine	september, aprill, mai	Õpetlik, praktiline
42.	Alatskivi looduskoolis õppekäik	september	Hariv ja tore päev
43.	Kultuurimajas olevate tööde näituste külastamine	Aasta läbi	Kultuuriliselt harivad näitused ja väljapanekud
44.	Matk mõne lapsevanema töökohta (2014 Miša isa töökohas , kus tehakse suitsu- ja saunaahjusid, prügikonteinereid)	Võimalusel kevadeti	Hariv, koostööd õpetav ja töökusele rõhuv kuvand

2013. aastal andis Jõgeva Maavalitsus meie lasteaiale aukirja, kus me võitsime konkursi „Kaunis kodu 2013“ maakonna lasteaedade hulgast. Edaspidi jätkame lasteaia territooriumi hooldamist ja heakorda, kaasates sinna ka lapsi. Kevadeti külvavad lapsed koos õpetajatega mulda eelkasvatamiseks lilletaimi, mida hiljem istutatakse lasetaia lillepeenardesse.

2008.aastal võitsime maakondliku konkursi „Liigun õues, tervis põues“, mille auhinnaraha eest ostsime erinevaid pöösaid ja rajasime lillepeenra. Seda aitasid püsililledega täiendada ka lapsevanemad.

Koos lastega oleme osalenud ka kevadisel üritusel „Teeme ära!“, kus koristasime lasteaia ümbrusest kommiabereid ja suuremat oksaprahti.

Oleme ka osalenud 2013/14 õa projektis „Keskkonnahariduse arendamine Peipsi – kandi lasteaedades“, mille raames sõitsime lastega lähemal asuvasse loodustubadesse ja parkidesse.

Projekti juhtis Peipsi Koostöö Keskus. Ka 2014/15 õa saadi rahastus sarnasele keskkonnavalasele projektile uute ekskursioonide ja teemadega.

Lisaks oleme osalenud igal aastal Elistvere Looduskeskuse poolt pakutavate tasuta programmidega Elistvere loomapargis, Tammeluhal, Saare järve ääres, Kääpal, Kasepääal „Peipsi järve elutoas“, Alatskivi Looduskoolis.

Meie lasteaia õpetajad on heade looduslaste teadmistega, mis aitab kooli loodusradadel huvitavaid ja harivaid matku läbi viia.

Lasteaia ettevõtmised lähtudes keskkonna hoiu printsiipidest:

- Erinevate eesmärkidega matkad ja loodustunnid
- Matk Pala mõisa parki
- Matkad loodusrajal erinevatel aastaegadel
- Elistvere looduspark

- Matkad ümberkaudsetesse loomakasvatustaludesse
- Vabariiklik tomatiprojekt

Keskkonnakasvatuse ja keskkonnanohiu eesmärkide täitmiseks on loodud lasteaia territooriumile ja ka ümbrusesse erinevad võimalused, mida saab kasutada laste igakülgses arengus:

- Matkad ja loodustunnid vabas õhus. Istutatud on õunapuid, ilupõõsaid, lilli. Kasutada saame ka tiike, looduserada, kooli aeda ja kooli ümbritsevat parki.
 1. Lasteaia õuelt ämblike, liblikate, sisalike, tigude vaatlemine ja nende uurimine luubiga, korraldatud on ka tigude võidujooksu, mikroskoobiga pisiobjektide uurimised jms koos töölehtede täitmisega.
 2. Taimede uurimine, erinevate puude ja põõsaste tundmine, herbaariumite ja kogude koostamine
 3. Kooli tiigi ääres konnade arengu jälgimine koos töövihiku täitmisega kõrvalolevas väliklassis
 4. Kooli loodusraja kasutamine matkadel, piknikutel, välitundides, looduse õppimisel lähtuvalt lasteaia raamõppekavast ja eesmärkidest.
 5. Matkamine koos lisäülesannetega nii lasteaia õuealal kui ka loodusrajal metsas.
 6. Matkad ja piknikud loodusrajal
- Muusikatunnid õues.
- Maastikumängud, liikumismängud õues või metsarajal
- Lastes ilumeele arendamine läbi kauni ümbruse. Lapsed on kaasatud õue koristustöödele, lilleseemnete külvamisse, nende ettekasvatamisele ja lillede istutamisele amplitesse või peenrale.
- Käeline tegevus
 1. asfaldijoonistused
 2. maastiku maalimine
 3. loodusliku materjali korjamine ja meisterdamine sellest

Meie lasteaial on laialdased võimalused igakülgses keskkonnahariduse läbiviimiseks. Et seda kõike kasutada, siduda olemasolevaga ja lastele hästi edasi anda, on tarvis kogu kompleksi pidevalt korrastada, uuendada ja parendada, mis nõuab pidevat ja täiendavat ressursi.

3. PALA LASTEAI A EESMÄRGID

3.1. Missioon

A. Haava nim Pala Kooli lasteaed pakub lapsele igakülgset arengut toetavat ja turvalist laste päevahoidu ning kvaliteetset alusharidust. Töötajale pakutakse kaasaegset ja meeldivat keskkonda.

Lasteaia põhiväärtused

- hoolivus;
- turvalisus;
- loovus;
- tervis;
- koostöö;
- esteetika.

TURVALISUS. Tagada turvaline koht koosmängimiseks, arendada turvalist käitumist, luua võimalused uurimiseks, katsetamiseks, eneseteostamiseks. Anda võimalus väljendada tundeid, saavutada tunnustust, otsustada iseseisvalt tehtud vigade parandamise üle. Kasutada õpitegevuses põhimõtet kergemalt raskemale, lihtsamalt keerulisemale, lähemalt kaugemale. Harjutamine teeb meistriks.

HOOLIVUS. Humaansete ja demokraatlike suhete väärtustamine. Lapse arengut ja sotsialiseerumist soodustava keskkonna loomine. Eesti kultuuritraditsioonide väärtustamine ning teiste kultuuride eripäraga arvestamine. Aidata kaasa keskkonda, kodukohta ja häid suhteid väärtustavate laste kasvamisele.

LOOVUS. Mängu kaudu õppimine Võimaldada õppida mitmete mooduste kaudu: mängimine, näitlemine, ehitamine, kirjutamine, katsetamine, käsitöö, kunst jne. Tagada, et pakutu oleks lapsele huvitav, eakohane ja loovust arendav.

TERVIS. Lapse tervise hoidmine ja edendamine ning liikumisvajaduse rahuldamine.

KOOSTÖÖ. Arvestada, et õppimine on vastastikune aktiivne protsess lapse ja täiskasvanu vahel, teiste laste ja keskkondade vahel, millega lapsed kokku puutuvad. Kodu ja lasteasutuse koostöö.

ESTEETIKA. Esteetiliselt kasvatust integreeritakse sisse kõikidesse õppeprotsessidesse ja väärtustesse: arendatakse ilumeelt, õpetades mõistma ja nägema ilu enda ümber; äratatakse huvi erinevate kunstiliikide vastu; õpetatakse tajuma rahvakunsti olemust, kordumatust ja ilu, väärtustatakse kohalikku kultuuripärandit.

3.2.Lasteaia visioon

Kasvatatakse koos mängu, tantsu, laulu, uudishimu ja usinusega, ollakse rõõmsad ja aktiivsed.

Olla tuntud ja avatud omanäoline lasteaed.

Tööviiside ja meetodite valikul arvestame Johhannes Käisi pedagoogilisi printsiipe.

- Terviklikkus - kogu õppekasvatustöö annab lapsele tervikliku pildi ümbritsevast elust.
- Lapse iseärasus - kõige aluseks on lapseärasus ja huvi äratamine lapses.
- Elulähedus- õppekasvatustöö on korraldatud lapsele tuttava ja arusaadava põhjal.
- Iseseisvus ja aktiivsus - uusi teadmisi ja oskusi hangitakse palju uurides, katsetades, mitmete meelte abil tajudes, ning kinnistatakse praktilistes tegevustes. Lapsel on õppetöös aktiivne roll.
- Koduloolisus - väljendub teemade valikul.
- Individuaalsus – arvestades iga lapse individuaalsust on õppekasvatustöö korraldatud vastavalt lapse võimetele ja arengutasemele. Õppetöö toimub individuaalselt, väikestes gruppides või kogu rühmaga, olenevalt tegevusest või teemast.
- Õppekasvatustöö eesmärkide ellurakendamiseks kasutatakse erinevaid tööviise:
 - vaatlus,
 - vestlus, jutustamine,
 - õppemäng,
 - õppekäik,
 - katse, uurimine,
 - iseseisev töö,
 - rühmatöö,
 - lavastusmäng.

Lisaks rühmas toimuvale tööle osutatakse logopeedilist abi ja kõneravi. On võimalus ka valiktegevusteks: mängimine, näitlemine, käeline tegevus, laulmine, rahvatants, liikumine.

Õppekasvatustöö temaatika jälgib aastaegade vaheldumist, rahvuslikke tähtpäevi ja päevakorda kerkinud olulisi ning lastele huvipakkuvaid teemasid. Lugema- kirjutama õpetamise ning matemaatika algteadmiste osas jälgitakse samuti integreeritud õpetamise põhimõtteid, kasutades sobivat ainemetoodikat. Rahuldavate tulemusteni jõudmiseks on oluline järjepidev harjutamine, kordamine ning uute teadmiste ja oskuste kasutamine igapäevastes toimingutes. Tegevuste eesmärgiks on arendada last mitmekülgseks ning tagada intellektuaalne, emotsionaalne, sotsiaalne ja füüsiline areng, luua alus oskusele kuulata, vaadelda, uusi teadmisi olemasolevaga seostada ja neid praktikas rakendada.

Õppekasvatustöö toimub nädalaplani alusel. Täiskasvanu osaleb õppeprotsessis juhendaja ja suunajana. Laps võib ise anda hinnangu oma tegevusele, võrreldes seda teiste omaga. Kuna lapse areng sõltub suuresti teda ümbritsevast keskkonnast, siis on oluline, kuidas täiskasvanud on seadnud eesmärgid ja sihid suunamaks tema arengut. Iga lapse areng on individuaalne ning kulgeb oma ajas ja ruumis.

3.3 Põhieesmärgid

1. Lapse individuaalset ja sotsiaalset arengut toetava, õpioskusi, loovust ja ettevõtlikkust arendava õpikäsitluse rakendamine.
2. Isamaalise kasvatus kaudu õpetada lapsi hindama oma keelt, maad ja kultuuri.
3. Tervislikke eluviise väärtustav keskkond

Arvestades Pala lasteaia visiooni, missiooni, põhieesmärki ning tahet parandada antava hariduse kvaliteeti ning tulemusi, seatakse järgmised alaeesmärgid:

- võimetekohane õpe kõigile (andekas ja erivajadus). Lapse loovuse arendamine ja arengu toetamine;
- jätkata isamaalist kasvatust väärtustavaid üritusi (kodu, koduvald, Eestimaa, rahvatants, traditsioonid, teatri- ja muuseumikülastused, loodusekursioonid);
- keskkond ja tervis, liiklusõpetus, turvalisus, tervislik toitumine, tervislike eluviiside kujundamine, sport, liikumine;
- töötajate jätkuv arendamine;
- lasteaia arengukava, selle tegevuskava ning sisehindamissüsteemi jätkuv arendamine;

4. ARENGUSUUNAD

Õppeasutuses on kesksel kohal laps. Toetamaks iga lapse arengut arvestatakse õppekorralduses ja õppesisu kujundamisel lapse erinevaid vajadusi ning võimeid. Toimivad info- ja nõustamissüsteemid. Õpetajakoolitus (sh täiendkoolitus) tagab õpetaja professionaalse arengu kogu karjääri vältel.

Erivajadustega lastele võrdsete võimaluste tagamiseks ja kaasava hariduspoliitika elluviimiseks on seadusandlikult loodud võimalusi erinevate tugiteenuste (logopeediline abi, individuaalne õppekava, tugiisiku teenuse kasutamine, õpetatajate konsultatsioonijad jne) rakendamiseks.. Koostööd tehakse Tartu ja Jõgevamaa Nõustamiskeskustega, Jõgevamaa Rajaleidjaga.

5. PALA KOOLI ARENDAMISE PÕHIMÕTTED

Pala lasteaia töös rakendatakse järgmisi põhimõtteid:

Innovaatilisus - tähtsustab uute õppimis- ja õpetamismeetodite, ideede ning lahenduste kasutamist.

Koostöö – kaasab valla erinevad asutused ja huvirühmad sõltumata nende kuuluvusest ja omandivormist ning eesmärgistab õppija kaasatust ja hariduse konkurentsivõime kasvu.

Jõukohasus - võtab arvesse iga lapse eripära ja arendab selle tarvis toetava tugisüsteemi, et toetada erivajadustega lapse arengut.

Mitmekesisus - erinevate õpetamismetoodikate kasutamist, huvitegevuse ja tervist väärtustava käitumise laiendamist, et tagada lapse füüsiline areng ja vaimne tervis ning sotsialiseerimine.

Avatus - edendab organisatsioonilist kultuuri, mis toetab loovust ja innovatsiooni, individuaalset ja meeskondlikku arengut.

6. ÜLDISED ARENGUEESMÄRGID JA TEGEVUSED

Eesmärgid

1. Iga lapse areng on individuaalne ning kulgeb oma ajas ja ruumis. Lapse arengule kaasa aitamine kaasaegsete IT vahenditega.

Kuna lapse areng sõltub suuresti teda ümbritsevast keskkonnast, siis on oluline, kuidas täiskasvanud on seadnud eesmärgid ja sihid suunamaks tema arengut.

Tegevused

- Õpi-, kasvatus- ja olmekeskonna jätkuv kaasajastamine
- Õpperuumide varustamine kaasaegse IT- tehnoloogiaga
- Õpetajate IT- alane koolitamine
- Lasteaia ümbruse korrastamine

2. Konkurentsivõimeline õppe- ja kasvatustöö, mis arvestab lapse individuaalsust, loob võimalused võimetekohaseks õppimiseks ja edukaks toimetulekuks koolis.

Õppekasvatustöö temaatika jälgib aastaegade vaheldumist, rahvuslikke tähtpäevi ja päevakorda kerkinud olulisi ning lastele huvipakkuvaid teemasid. Lugema- kirjutama õpetamise ning matemaatika algteadmiste osas jälgitakse samuti integreeritud õpetamise põhimõtteid, kasutades sobivat ainemetoodikat. Rahuldavate tulemusteni jõudmiseks on oluline järjepidev harjutamine, kordamine ning uute teadmiste ja oskuste kasutamine igapäevastes toimingutes. Tegevuste eesmärgiks on arendada last mitmekülgset ning tagada intellektuaalne, emotsionaalne, sotsiaalne ja füüsiline areng, luua alus oskusele kuulata, vaadelda, uusi teadmisi olemasolevaga seostada ja neid praktikas rakendada.

Õppekasvatustöö toimub nädalaplani alusel. Täiskasvanu osaleb õppeprotsessis juhendaja ja suunajana. Laps võib ise anda hinnangu oma tegevusele, võrreldes seda teiste omaga.

Tegevused

- Võimaluste loomine laste arenguliste erivajaduste varajaseks märkamiseks ja individuaalse arengu toetamiseks.
- Tugisüsteemide järjepidev rakendamine, koostöö arendamine nõustamiskeskustega.
- Üritustel osalemine lasteaia, koolis ja väljaspool lasteaeda.

- Laste tervislike eluviiside väärtustamine, terviseedendamise toetamine.
- Ettevalmistamine järgneva haridusetapiks.

3. Motiveeritud ja koostööle orienteeritud õppeasutuse töötajad.

Tegevused

- Kooli töötajate osalemine tööalastel ja silmaringi avardavatel täiendkoolitustel
- Pedagoogide motiveerimine
- Kooli ja lasteaiade personali ühtsuse tugevdamine

4. Õppeasutuse asjatundlik juhtimine.

Tegevused

- Koostöö õpetajate, abitöötajate, lapsevanemate, hoolekogu, kooli pidaja ja teiste asutustega.
- Rahuloluuuringute läbiviimine lastevanemate, laste ja personali hulgas.
- Sisehindamissüsteemi arendamine.
- Õppeasutuse arengukava täitmise analüüs ja uuendamine toimub vähemalt üks kord aastas.

7. SWOT ANALÜÜS

7.1 Tugevused

- Looduse multifunktsionaalsus, selle ära kasutamine õppe-, kasvatus- ja huvitöös, üritustel.
- Vallapoolne toetus projektidest finantside hankimisel, suuremate tööde teostamisel ja rahastamisel
- Heas korras lasteaia hoone
- Koostöö valla allasutustega
- Töötajepoolne ühine aktiivne panus ürituste korraldamisse ja läbiviimisse
- Erialase ettevalmistusega komplekteeritud püsiv kaader
- Kultuuri väärtustamine
- Palju organiseeritud üritusi lastele
- Töötajate ühisüritused
- Rahvatants
- Õpetajate head loodusalsed teadmised
- Koolibussi kasutamise võimalus kaugemal elavatele lastele
- Traditsioonidega lasteaed
- Stabiilne juhtimine, tugev meeskonnatöö
- Püsiv ja väikesearvuline elanikkond, tihedad suhted vanematega.
- Vabariiklikul, maakondlikul tasemel üritused
- Mitmekülgsed sportimisvõimalused

7.2 Nõrkused

- Kaugus keskustest, transpordi probleemid
- Sotsiaalsed probleemid (töökohtade vähesus, majanduslik kitsikus)
- Riigipoolse toetuse puudumine
- Arvutite ja internetiühenduse puudus rühmades
- Rahanappus
- Laste arvu järk – järguline vähenemine lasteaia (vähene sündide arv) Pala vallas
- Kaugemal ja vahetustega töölkäivate lapsevanemate erinevad ajalised võimalused lapse lasteaeda toomiseks ja viimiseks.
- Vähesed motiveerimisvõimalused töötajatele

7.3 Võimalused

- IT üldine areng
- Koostöö vanematega, info jagamine, arvamuste ja küsitluste läbiviimine
- Konkurentsivõimeline ja pädev õpetajaskond
- Elukestev õppimine
- Õppimist ja arenemist soodustav keskkond (mets, park, terviserajad, spordikompleks, järv)
- Süvendatud keskkonnahariduse andmine
- Suuriütuste korraldamise oskus

7.4 Ohud

- Laste arvu hüppeline vähenemine
- Sotsiaalse kontrolli vähenemine vanemate hõivatuse tõttu
- Lapsevanemate järjest jäigemad nõuded ja arusaamad õppeasutusele ja õpetajatele
- Laste järjest suurenev puudulik kodune kasvatus
- Hariduspoliitika ebastabiilsus

7.5 SWOT- analüüsist lähtuvalt võimalikud meetmed hariduse arendamiseks:

- Õpikeskkonna pidev arendamine
- Õpetajate enesetäiendamine
- Õppemeetodite mitmekesisuse suurendamine
- Elus hästi toimetuleva lapse kasvatamine
- Õpilaste ja õpetajate tervise eest hoolitsemine
- Turvalise õpikeskkonna tagamine
- Koostöö tõhustamine huvigruppidega

8. ARENGUKAVA ÜLEVAATAMISE JA UUENDAMISE KORD

Arengukava vaadatakse üle ja täiendatakse kord aastas jaanuarikuus.

9. TEGEVUSPLAAN 2015 - 2019

Kabineti arvuti välja vahetamine

Igasse rühma sülearvuti (3tk) ajakohaste programmidega (3tk) ja interneti ühendus (4tk)(ka saali)

Digitaalklaver

Peatrepi uuendamine

Kulunud pehme mööbli väljavahetamine

Mikrolaineahi

Saalitoolid või pingid

Kooli – lasteaia sümboolika

Rühmade ja abiruumide mööbli uuendamine

Võimlemismatid 5tk

Projektor ja ekraan saali

Vanad pörandavaibad välja vahetada

DVD kaamera

Jalgrattahoidik

CD mängijad

Õueala atraktsioonide uuendamine: EVN – EN 1176 standardile vastavad mänguväljaku seadmed

ja aluspind

Asfalteerida teed

Õuesõppemaja

Remontida ambulantsi tagumine ruum ja teha sellest kunstikoda